BLAADJE 13-2

KNNV vereniging voor veldbiologie

Denkt u aan de contributie!!!

2013 JAAR VAN DE PATRIJS

33e jaargang

kwartaalblad KNNV AMSTERDAM

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
Afdeling Amsterdam

BESTUUR

Voorzitter
Finette van der Heide, Baroniestraat 9
1079 PB Amsterdam, tel. 020-3316485
e-mail:voorzitter@amsterdam.knnv.nl

Secretaris
Lida den Ouden, Vierlingsbeeklaan 64
1187 AV Amstelveen, tel. 020-6412761
e-mail: secretaris@amsterdam.knnv.nl

Penningmeester Ad intrem
Paul van Deursen, Wittenburgerkade 74
1018LK Amsterdam, tel 020-6855047,
mobiel 06-23165799
e-mail: penningmeester@amsterdam.
knnv.nl

Natuurbeschermingssecretaris
Jan Timmer, Entrepotdok 32b
1018AD Amsterdam. Tel . 020-6274332
e-mail: jan.timmer@oriolus.nl

Coördinator werkgroepen
Chris van Haagen
e-mail": cglmvh@hotmail.com
tel. 020-6374927 - 06-40498090
Wim Nierop
e-mail: wnierop@chello.nl
tel. 020-6931297 - 06-24743830

Voorraadbeheer Oosterbegraafplats
Riet Vogel, tel. 020-6947950

WEBMASTER
Geert Timmermans, Pasteurstraat 17
1097 ER Amsterdam, tel.020-6630237
e-mail: webmaster@amsterdam.knnv.nl

LIDMAATSCHAP
Ledenadministratie en Nieuwsbrief
Paul van Deursen, Wittenburgerkade 74
1018LK Amsterdam, tel. 020-6855047,
mobiel 06-23165799
e-mail: ledenadministratie@amsterdam.
knnv.nl
Contributies:
leden: € 32,50; huisgenootleden: €12,50
jeugdleden: € 17,50
(per jaar; inclusief abonnement 'Natura')
Aanmelding nieuwe leden:
door het opsturen van de bon achterin "BLAADJE" of via de website

Opzegging Lidmaatschap:
vóór 01-11-2012 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam
Financiën
ING BANK 350 60 96, t.n.v. KNNV-Amsterdam
website: www.knnv.nl/amsterdam

REDACTIE BLAADJE
Tobias Woldendorp, Roeterstraat 8-2
1094AA Amsterdam, tel. 020-6278485, mobiel 06-52143646
Rob van Dijk Eerste Lindendwarsstraat 20
1015 LG Amsterdam, tel. 020 6816546
Kopijadres tekst: t_woldendorp@kpnplanet.nl
Kopijadres afbeeldingen: info@dijkenco.nl
Teksten over lezingen, excursies en minicursussen tot nader order inleveren bij Lida de Ouden, uiterlijk 14 dagen voor sluitingstijd van Blaadje.

Sluitingsdatum:
Blaadje 1: 15 januari 2013
Blaadje 2: 15 april 2013
Blaadje 3: 1 juli 2013
Blaadje 4: 15 oktober 2013

Plantenwerkgroep
Peter Wetzels, tel. 020-69 28 352
Paddenstoelenwerkgroep
Christiane Baethcke, tel. 06-13580780
Insectenwerkgroep
Badda Beijne-Nierop tel. 020 69 31 297
Werkgroep Vissen, Amfibieën & reptielen
Geert Timmermans, tel. 020 6630237

UITKNIPPEN ✂✂✂

LEDENKAART
KNNV – AMSTERDAM 2012

Lidmaatschapsnummer::_____
*zie adressticker
Naam:_____

Woonplaats:_____

Inhoud

Uit het bestuur	4
Redactioneel	4
Van de Penningmeester en de Ledenadministratie	6
Verslag algemene ledenvergadering Jaargang 112 9 maart 2013	9
Verslag nachtegalen-excursie dinsdag 23 april	17
Wolven en Zweedse meisjes kijken	18
Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e kwartaal 2013 en 3e kwartaal 2013	21
Paddenstoelen excursie 2013	30

Kaft: roodborst, KNNV thema haal meer natuur in je tuin Foto: Finette van der Heide

Uit het bestuur

Een kort stukje deze keer, want in dit Blaadje vindt u al het uitgebreide verslag van de algemene ledenvergadering en daar staat eigenlijk alles in waar het bestuur mee bezig is, ik herhaal hier alleen een paar heel belangrijke punten.
Ten eerste dat we graag versterking van ons bestuur willen, vooral omdat zowel de secretaris, Lida den Ouden, als de voorzitter Finette van der Heide, dit werk nu voor het laatste jaar doen. We hebben allebei acht jaar deze functies gehad en zitten al wat jaren langer in het bestuur. We vinden dat het tijd is voor nieuw elan! Bovendien krijgen we het allebei steeds drukker met andere zaken. Ook onze penningmeester is slechts ad interim. Het inwerken van een nieuwe voorzitter, secretaris en penningmeester vergt wel een klein jaar, dus meldt u en/of uw natuurvrienden aan! Het is leuk en van groot belang om intensief bezig te zijn met de natuur in en om Amsterdam!
Ten tweede een vraagje: hebt u uw contributie voor 2013 al betaald? Nog lang niet iedereen heeft dat gedaan en we zitten er wel enigszins om verlegen, omdat we binnenkort de eerste helft van de afdracht aan de landelijke KNNV moeten doen.
Het voorjaar is eindelijk aangebroken (ik schrijf dit stukje half april en ja, nu is het pas zo ver), dus alles komt nu tegelijkertijd in bloei, prachtig! En de vogels moeten als razenden de verloren tijd gaan inhalen. Veel te zien dus in de natuur, ik nodig u uit om daar met hulp van ons excursie¬programma zo veel mogelijk gebruik van te maken!

Namens het bestuur,
Finette van der Heide

Redactioneel

De natuur wordt geëxploreerd! In mijn vorige redactioneel deed ik al kond van het hoge edelkitsch gehalte van de natuurserie Earthflight. Dit bericht werd amper twee weken later overgenomen door Midas Dekkers, die in de Volkskrant bijna letterlijk hetzelfde schreef. Het is goed te weten dat Blaadje ook in die kringen wordt gelezen en geciteerd. Zonder bronvermelding weliswaar, maar toch: Stelen is het

nieuwe delen!!En laat dat nou eens niet louter voor politici gelden.

Net voor sluitingsdatum van de kopij is er in de Ziggodome een concert, gegeven door Het Gelders Orkest (amper van opheffing gevrijwaard) begeleid doorbeelden van de natuurfilm uit de BBC-doos van Earth Flight: Frozen Planet. De kijker ziet een kudde bizons in een desolaat sneeuwlandschap, die een bizon aanwijst als joker, wanneer een roedel jagende wolven oprukt: een van de laatste bizons geeft zijn verzwakte soortgenoot een ongenadige hens tegen zijn achtersteven, waarop die instort. Maar doordat de wolven zich hierdoor massaal op het slachtoffer storten weten de andere kuddedieren zich een veilig heenkomen. Zelf komt het op mij over als huichelachtig gedrag, maar het zal in de natuur wel zijn functie hebben. In de natuur leeft dit voort onder een andere naam, die niets, maar dan ook niets met survival of the fittest te maken heeft. Ook schetsen pinguïns een fantastische choreografie door een pirouette te maken om aan de kaken van zeeluipaarden te ontkomen. Dit alles begeleidt door het Gelders Orkest. Met twee keer 10.000 toeschouwers op een enkele dag in het Amsterdamse. De natuur als bron van vermaak. Veel lager kunnen we niet zinken.

Maar misschien raak ik na een te lange winterperiode vervreemd van de werkelijkheid en heb ik maar wat voor me uit zitten dwarsbakken. Op het moment van schrijven breekt veel te laat de lente aan. Half april, en het balkon is doods. Ik denk onwillekeurig aan de film Le Cincqieme Saison, waar een onthutsend beeld van de Ardennen anno nu geschetst wordt. Daar wil het maar geen lente worden. De boeren steken hun paasvuren aan om de komst van de vruchtbare periode te vieren. Tevergeefs. Koeien, die geen melk meer geven. De bijen, die massaal dood gaan (moderne vergiften-post Aldrin, GSM-straling, anderszins?) Een omineuze film, het derde deel in een serie voorafgegaan door onheil in Mongolië en in Peru.

De natuur als vermaak.

Bij ons, de KNNV staat dat gelukkig anno 2013 nog voor eerlijk vermaak: ronddolen op de veenplassen rond Amsterdam. Maar ook excursie naar exotische

oorden als Fochtelo (slangenarenden, kraanvogels, vier soorten slangen).
Ik hoop dat u ondanks mijn zwartgallige gemijmer toch veel leesplezier van dit Blaadje beleeft: het weer is er inmiddels naar en met een glaasje droge witte wijn met zicht baltsende boomkruipers op is het ook helemaal niet verkeerd het gesomber over natuur en milieu te relativeren!

Tobias Woldendorp

Van de Penningmeester en de Ledenadministratie

Tijdens de afgelopen Algemene Ledenvergadering is Paul van Deursen benoemd tot penningmeester a.i.
Op het moment van het schrijven van dit stukje zijn alle formaliteiten vervuld en kan de penningmeester ad interim (a.i) de noodzakelijke financiële en administratieve handelingen verrichten.

Eerst het goede nieuws. De KNNV-Amsterdam heeft de afgelopen tijd 4 nieuwe leden kunnen inschrijven:

Annemiek van den Boogaard
Eef Hupkens
Elaine Engelberts
Susan Slangen.
Bij deze nogmaals een hartelijk welkom!

De grootste zorg op dit moment is het innen van de contributie. Op 12 april stonden nog steeds 124 contributiebetalingen voor 2013 open. Dat is ruim 40 meer dan op hetzelfde moment vorig jaar.
Er wordt nu serieus gekeken naar een andere vorm van contributie-inning. Mogelijk door middel van het versturen van acceptgiro's of vragen van een incassomachtiging. Dit zal voor de vereniging in ieder geval meer kosten en werk met zich meebrengen.

Nu echter nog het dringende verzoek aan de leden, die de contributie nog niet hebben voldaan, dit alsnog te doen d.m.v. een overschrijving of door internetbankieren.

Indien de contributie niet wordt betaald, zouden de overige leden voor de afdracht moeten zorgen. Daarom moet een strikt royementbeleid gevoerd worden bij het niet tijdig betalen.
ING-rekening 350 60 96, t.n.v. KNNV-Amsterdam
Opzegging Lidmaatschap 2014: vóór 01-11-2013 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam.

Contributies:

leden:	€ 32,50;
huisgenootleden:	€ 12,50
jeugdleden:	€ 17,50

(per jaar; inclusief abonnement ‘Natura’ en diensten van de Landelijke Vereniging)

De afdracht van onze afdeling aan de Landelijke Vereniging en het Landelijk Bureau is dit jaar i.v.m. de inflatiecorrectie:

voor gewone leden	€ 19,75
voor huisgenootleden	€ 7,00
voor jeugdleden	€ 8,25

Wij houden dus minder geld over voor de eigen vereniging.

Gelukkig is er nu sprake van enige financiële reserve waardoor het besluit genomen kon worden om de koffie en thee bij de lezingen en werkgroepen gratis ter beschikking te stellen (met af en toe een koekje erbij en met dank aan Riet Vogel).

Paul van Deursen
Penningmeester a.i.
Ledenadministratie

kleine watersalamander foto Jos van de Bergh, bron: flickr.com

Cursus “Evolutie van de Planten” in de Amsterdamse Hortus

Mei 2013 en Augustus 2013

Speciaal voor de Hortus is een korte cursus evolutie van de planten ontwikkeld.

U wordt op vier middagen langs de complete evolutie van de planten geleid. Het is geen theoretische cursus, maar bestaat feitelijk uit één beeldend en doorlopend verhaal. U krijgt meer oog voor de samenhang in de natuur

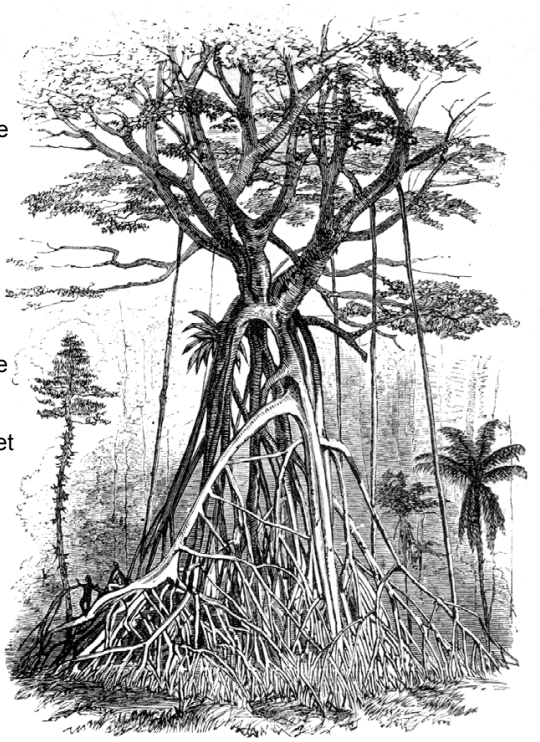

Tijdens de cursus maakt u kennis met een groot deel van de levende plantencollectie in de Hortus. We zullen zien dat de evolutie van de planten zeer sterk samenhangt met de evolutie van onze planeet èn met de ontwikkeling van het dierenleven. Ook ontmoeten we fascinerende voorbeelden van de samenwerking tussen planten en hun omgeving.

De cursus bestaat uit vier lessen op vrijdagmiddag.

Docent is Arend Wakker, geoloog en plantenkenner.

Vrijdagmiddag: 24 en 31 mei, 7 en 14 juni
Elke les duurt van 13:30 – 16:00 , inclusief een half uur pauze.
Plaats: Hortus Botanicus, Plantage Middenlaan 2a, Amsterdam

De prijs van de cursus bedraagt € 65. Dat is inclusief een zeer uitgebreide reader, maar exclusief de toegang tot de Hortus.

NB. De cursus wordt herhaald in augustus … èn in de Leidse Hortus in oktober.

de hortus
Hortus Botanicus Amsterdam - anno 1638

Meer informatie vindt u op de website www.dehortus.nl. Opgeven kan via 020-625 90 21 of info@dehortus.nl.

Verslag algemene ledenvergadering Jaargang 112 9 maart 2013

Aanwezig zijn 29 leden, inclusief 4 bestuursleden en inclusief de ereleden Hein Koningen en Nico Schonewille.
Afwezig met bericht zijn: Nora van der Meijden, Hans Schut en Tineke Groot.

1. Opening door de voorzitter en terugblik op het afgelopen jaar
De voorzitter, Finette van der Heide, opent de vergadering en verwelkomt alle aanwezigen en speciaal de ereleden Hein Koningen en Nico Schonewille.
Allereerst geef Finette traditiegetrouw een terugblik op het afgelopen jaar, wat (dringende!) oproepen en de vooruitzichten voor het komende jaar.
Daarna gaan we de zaken aanpakken waarvoor de algemene ledenvergadering bijeen komt, verslagen bespreken, resultatenrekening en begroting, de penningmeester dechargeren, verkiezingen kascommissie, bestuursleden en afgevaardigden aanwijzen, contributie.

Finette keek naar haar praatje van vorig jaar (wat zijn computers handig!) en zag dat ze had gezegd dat 2011 voor het bestuur vooral een jaar van toch wel moeizaam doorploeteren was, onder meer omdat het bestuur nog maar heel klein was. Hoewel het bestuur helaas, helaas, niet groter geworden is hebben we 2012 volgens haar toch niet ervaren als moeizaam doorploeteren.
Dat komt doordat we, vindt Finette, een aantal successen hebben geboekt. We begonnen indertijd met rode cijfers, we moesten uitstel vragen aan het landelijk bestuur om de afdracht te betalen. Dit bestuur heeft zich op bezuinigen geworpen en zo langzamerhand plukken we daar de vruchten van.
Om te beginnen hebben we dit prachtige onderkomen dat ons door De Nieuwe Ooster ter beschikking wordt gesteld, voor bestuursvergaderingen, werkgroepavonden en lezingen. Daar zijn we directeur, Raad van Bestuur en ook de medewerkers van De Nieuwe Ooster (die nogal wat met ons te stellen hebben, nu met dit nieuwe onderkomen hadden we wat aanloopproblemen, vooral met het alarm!) heel dankbaar voor. Er komt overigens nog een leuning bij de buitentrap, zonder leuning is het wel een erg risicovolle bedoening voor onze oudere leden. Men wil eigenlijk dat we van onze officiële ingang hier beneden gebruik maken, maar zo lang er buiten nog geen leuning is laten we zeker de ouderen onder u boven binnen.
Verder zijn we lid geworden van de Vereniging Groen-grijs (overigens een naam die ook wel op onze eigen vereniging van toepassing is). Het lidmaatschap kost onze vereniging 50 euro per maand en daarvoor kunnen we tweemaal per jaar een busexcursie maken waarvoor alleen de dieselkosten betaald hoeven te

worden. Het geld van de Vereniging Groengrijs wordt opgespaard, niet alleen om de huidige bus af te betalen maar ook om te zijner tijd een elektrische, milieusparende bus te kunnen kopen. De Vereniging Groengrijs en de aanschaf van de bus is het initiatief van Eric Junge, een buurman van Finette, die het naburige bejaardenhuis Torendael wilde helpen met uitstapjes voor de bewoners. Ook andere ideële instellingen in Amsterdam mogen gebruik maken van dit vrijwilligersproject. En last but not least hebben we een nieuwe drukkerij voor Blaadje gevonden die de helft goedkoper is dan de, overigens zeker niet te dure, drukker die we voorheen hadden. Hier zijn we een paar jaar naar op zoek geweest, alle drukkers die we om een offerte gevraagd hebben bleken toch duurder dan onze voormalige drukkerij. Maar nu laten we Blaadje drukken en ook adresseren (voorheen deden we dat zelf, dan besteedde uw bestuur zijn schaarse vrije tijd aan etiketten plakken) door de drukkerij van Ons Tweede Thuis in Hoofddorp, een dagbestedingproject waar nota bene een zoon van Hein Koningen voorman is. En Blaadje 1 zag er prachtig uit, maar dat is alweer 2013, dus dat moeten we tot volgend jaar bewaren.

Straks zal er wat dieper op een en ander ingegaan worden bij het bespreken van de jaarrekening, maar Finette kondigt nu alvast aan dat we, omdat we uit de financiële zorgen zijn, u als leden daarvan willen laten mee profiteren door voortaan de koffie en de thee op verenigingsavonden, zoals lezingen, kosteloos beschikbaar te stellen. Riet Vogel, die altijd een kleine kas bijhield voor dit doel, krijgt gewoon geld uit de verenigingskas om de aankopen te doen. Voortaan hoeft u dus geen 50 cent meer te dokken.

Wat wel is blijven staan van de vergadering van vorig jaar is de dringende oproep om serieus na te denken over uw inzet om de vereniging te ondersteunen. We zijn op zoek naar bestuursleden en dat zijn we al een paar jaar! Wel hebben we afgelopen jaar gehoord van leden die de excursiecommissie wilden gaan bijstaan. Door diverse vakanties naar andere continenten is dat nog niet helemaal van de grond gekomen, maar we hebben goede hoop dat de excursiecommissie zich gaat ontwikkelen.
Maar: Jacques Kijl stopt per vandaag als penningmeester. Gelukkig hebben we Paul van Deursen bereid gevonden om het penningmeesterschap over te nemen, maar nadrukkelijk ad interim. Paul heeft het al druk met de ledenadministratie en de nieuwsbrief.
Finette van der Heide en Lida den Ouden stoppen volgend jaar, en dat hebben zij vorig jaar al aangekondigd. Lida is dan 10 jaar bestuurslid, waarvan acht secretaris en Finette 12 jaar, waarvan twee als secretaris en acht als voorzitter. Dat vinden zij ruim voldoende, ze kondigen opnieuw aan dat ze dan stoppen: er moet nieuw elan komen. We zijn een vereniging, we doen het samen, het is niet goed als alle werkzaamheden op een al te kleine groep neerkomt. Het zou het beste

zijn als er nu vier nieuwe bestuursleden bij komen, dan kunnen die de klappen van de zweep leren kennen voor ze de taken geheel overnemen. Kortom, we zijn nog steeds op zoek naar actieve bestuursleden. Denkt u erover na, denk ook aan eventueel geschikte mensen in uw omgeving en geef het een van ons door als u iemand weet. Wij willen graag mensen vragen die een streepje voor hebben bij onze leden. Finette en Lida stoppen volgend jaar echt en we weten niet hoe het dan verder moet met de afdeling Amsterdam. In het land zijn er al afdelingen opgeheven door deze problematiek.

We hebben afgelopen jaar een heel actief en variabel programma van excursies en lezingen gehad, georganiseerd door onze voormalige voorzitters Hein Koningen en Geert Timmermans (dat doen voormalige voorzitters dus!). Zij worden met een hartelijk applaus bedankt.
De busexcursies gingen dit jaar naar Friesland voor de stinzenplanten, met Hein Koningen, en naar Gendt en de Blauwe Kamer met Peter Wetzels, en beide waren een succes. De inventarisatiedag, georganiseerd door Geert Timmermans, was rond het Gein naar aanleiding van de lezing van Tjebbe de Boer en Jan Beekman van Spaar het Gein, vorige winter.
Verder zijn er weer tal van leuke excursies geweest met Hans Schut en Nora van der Meijden en ook met Peter Heijtel, allemaal enthousiaste excursieleiders waarmee het op dit moment minder goed gaat. Daarom willen we hun vandaag heel veel sterkte wensen. Wij hopen allemaal van harte dat jullie herstellen van jullie zware aandoeningen. Ook Evert Pellenkoft wensen we van harte een volledig herstel toe.
Jan Simons, Ria Simon, Christiane Baethke, Peter Wetzels, Jan Timmer, Geert en Hein, Fons Bongers, Maurice Backera, Tobias Woldendorp, Valentijn ten Hoopen en Arend Wakker – hopelijk slaan we niemand over! - hebben meerdere of één excursie gegeven en ook zij worden met een donderend applaus bedankt. Ook de enthousiastelingen die ons met hun lezingen hebben verblijd worden hartelijk bedankt. Het valt op dat er steeds meer lezingen zijn over waterleven, en dan niet makrofauna maar gigafauna als vissen en amfibieën (hoe zou dat nou komen?) en dat die een iets ander publiek trekken.
Riet Vogel, die altijd weer trouw aanwezig is en koffie en thee verzorgt wordt door Finette met een bos bloemen bedankt.

Ook de werkgroepen maken deels gebruik van deze ruimte en het is fijn dat er boeken en microscopen beschikbaar zijn. Jammer genoeg hebben we geen jaarverslag ontvangen van de insectenwerkgroep en van de plantenwerkgroep. Begrijpelijk, we weten dat jullie het druk hebben en dat er ook nog andere oorzaken zijn maar Finette roept de coördinatoren of anders leden van de betreffende werkgroepen op toch nog een verslag(je) te maken, het is ook leuk voor nieuwe leden om te kunnen zien wat jullie doen.

Finette bedankt de werkgroepcoördinatoren Peter, Christiane, Badda en Geert en vooral Chris van Haagen en Wim Nierop voor de algehele coördinatie en het contact met de Nieuwe Ooster, de jaarplanningen etc. Trouwens ook allemaal veel dank voor jullie inzet bij de verhuizing naar de nieuwe kantine en de nieuwe kasten! Dit wordt met applaus bevestigd.

Tobias Woldendorp en Rob van Dijk verzetten al jaren iedere drie maanden veel werk door Blaadje te redigeren en vorm te geven. Deze keer is Tobias hier aanwezig en daarvan maakt Finette nu eens gebruik om hem als dank van ons allemaal een boekenbon te geven en ook een voor Rob. De aanwezigen applaudisseren!
Paul wordt heel hartelijk bedankt voor zijn onvermoeibare inzet voor de Nieuwsbrief en de ledenadministratie. Via de nieuwsbrief bent u iets sneller gewaarschuwd als er veranderingen in ons programma zijn dan via Blaadje. En, naast de aankondigingen bevat hij vaak leuke verslagen van de lezingen en van de belevenissen van Paul op zijn fietstochten. Een aanrader! Via de ledenadministratie kunt u zich aanmelden. Paul roept iedereen op om vooral ook zelf bijdragen te leveren voor de nieuwsbrief, hij is van ons allemaal.
Het is u toch bekend dat u Blaadje ook digitaal kunt ontvangen? Dan is het geheel in kleur en u krijgt het eerder dan het drukwerk, bovendien worden het milieu en onze financiën ontzien. U kunt zich bij Paul opgeven als u voortaan alleen het digitale Blaadje wilt ontvangen. En verder staan Blaadje en de nieuwsbrief (en nog veel meer informatie) natuurlijk ook op de website.
En via Jan Timmer, onze natuurbeschermingssecretaris, ook dit jaar weer zeer actief met het beschermen van het Kruitbos in Muiden en andere zaken, kunt u zich aanmelden voor het Amsterdams Natuur Net, het ANN; dan krijgt u regelmatig waarnemingen in en om Amsterdam in uw mailbox, ook erg leuk. Jan en Paul, heel veel dank voor jullie inspanningen!
Finette bedankt ook Geert hartelijk voor zijn werk aan de website. De landelijke KNNV wil graag dat alle plaatselijke verenigingen zich conformeren aan hun Content Management Systeem. Dat betekent dat onze website een heel andere opzet moet krijgen. Het wordt veel werk om die verandering door te voeren, misschien is er iemand die daar bij behulpzaam zou willen zijn? Wij waren er vroeg bij met onze website. Geert heeft hem in hoogst eigen persoon ontworpen en opgezet; de eersten zullen helaas de laatste zijn. De aanwezigen danken alle communicatoren met applaus.

Dan doet Finette nog de gebruikelijke oproep om uw contributie voor 2013 te betalen. We staan nu op iets meer dan de helft van de verwachte betalingen, niet zo best dus. In de komende weken gaan we weer kijken wie er nog niet betaald heeft en die krijgt dan een brief, over een maand een telefoontje; leden die daarna

nog niet betalen worden geroyeerd. Zo hebben we het de afgelopen twee jaar ook gedaan en daardoor hoeven we niet meer, wat ons in het verleden zo opgebroken heeft, de landelijke afdracht te betalen voor leden die niet betaald hebben. Omdat het zo moeizaam gaat met het binnen krijgen van de contributie denken we er toch weer over om een brief met acceptgiro naar onze leden te sturen. Echter, in het verleden toen we dat deden, waren er toch ook moeizame betalers en zo'n brief kost natuurlijk wel weer geld. Een andere mogelijkheid is om te betalen met een automatische incasso, misschien gaan we in de toekomst deze mogelijkheid ook aanbieden?
Finette geeft tot slot een kleine vooruitblik op het komend jaar: nu we uit het financiële dal zijn willen we ons iets meer richten op ledenwerving. Daar moet u zich niet te veel van voorstellen, maar we stellen ons tot doel er in ieder geval iets aan te doen. Het ledental van de KNNV gaat landelijk achteruit en dat geldt voor alle natuurverenigingen. Daarom ook is samenwerking met bij voorbeeld de IVN belangrijk. In onze ogen is de IVN een heel belangrijke vereniging omdat hij meer naar buiten is gericht. Zij doen hun best om het genieten van natuur voor iedereen en ook voor jongeren toegankelijk te maken. Als mensen dan een stapje verder willen doen komen ze bij ons terecht. Helaas hebben we het afgelopen jaar niet veel aan de samenwerking gedaan, omdat we er eenvoudig geen tijd voor hadden. Hopelijk vinden we iemand die dat weer wil oppakken.
We willen na de zomer één lezing houden in een te huren ruimte die groter is dan deze. Daarvoor zetten we wat geld opzij. Voor die lezing zullen we dan adverteren en de pers benaderen om weer wat meer bekendheid aan onze vereniging te geven en nieuwe leden aan te trekken.

2. Ingekomen stukken en mededelingen.
Geen

3. Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 10 maart 2012 (gepubliceerd in Blaadje 2012-2)
Het verslag wordt goedgekeurd.

4. Bespreking diverse jaarverslagen over 2012 (gepubliceerd in Blaadje 2013/1) **en jaarverslag paddenstoelen-microscopie 2010** (gepubliceerd in Blaadje 2011-2) **en paddenstoelen-microscopie 2011** (gepubliceerd in Blaadje 2012-2).
Over 2012 betreft het de jaarverslagen van het bestuur, van de Nieuwsbrief, van Blaadje, van de ledenadministratie, van de werkgroep Vissen, Amfibieën en

Reptielen en van de werkgroep Paddenstoelen-microscopie. Er zijn geen opmerkingen Ook de jaarverslagen 2010 en 2011 Paddenstoelen-microscopie zijn geen opmerkingen over, wel heeft Christiane Baethcke gemaild dat in het jaarverslag 2011 per ongeluk in de tekst 2012 staat i.p.v. 2011.
De jaarverslagen 2012 van de overige werkgroepen komen hopelijk nog in Blaadje 2013/2.
De voorzitter bedankt iedereen voor zijn inzet en de zaal applaudisseert.

5. Resultatenrekening 2012 en de begroting over 2013 (gepubliceerd in Blaadje 2013-1). **Verslag van de kascommissie.**
Uit de zaal is geen commentaar op de resultatenrekening en begroting
Rolf van Arendonk krijgt namens de kascommissie het woord. De kascommissie bestaande uit Rolf van Arendonk, Wim Nierop en Hein Koningen hebben de financiële bescheiden betreffende het boekjaar 2012 gecontroleerd.
De cijfermatige gegevens van de jaarrekening konden naar behoren door de penningmeester worden toegelicht. De kascommissie merkt op dat na controle van de posten uit de staat van baten en lasten de conclusie gerechtvaardigd is dat de jaarrekening zorgvuldig en correct is samengesteld. Dit betekent tevens dat de balans een correct beeld geeft van de financiële positie van de afdeling Amsterdam.
De kascommissie stelt de vergadering voor decharge te verlenen aan het bestuur over de jaarrekening van het boekjaar 2012. De vergadering gaat onder applaus akkoord.
Hein Koningen spreekt nog zijn waardering uit voor de effectieve wijze waarop het bestuur de financiële positie van onze vereniging positief heeft weten om te buigen.

6. Verkiezing kascommissie
Wim Nierop is na twee termijnen van drie jaar statutair aftredend per 9-03-2013.2. Wim wordt door Finette hartelijk bedankt en krijgt een bos bloemen en applaus. Finette vraagt of iemand uit de zaal toe wil treden tot de kascommissie. Henny Vriens biedt zich aan. Applaus van de aanwezigen. De kascommissie bestaat dit jaar dan uit Hein Koningen, Rolf van Arendonk en Henny Vriens.

7. Verkiezing van het bestuur.
Jacques Kijl heeft aangegeven zijn bestuursfunctie te willen beëindigen in verband met zijn verhuizing naar het midden van het land. Jacques wordt door Finette hartelijk bedankt voor zijn goede bijdrage als penningmeester. De zaal

pplaudisseert en Jacques krijgt een boekenbon. Paul van Deursen stelt zich verkiesbaar als bestuurslid en wil Jacques wel opvolgen als penningmeester, maar alleen tijdelijk. Paul wordt met applaus van de aanwezigen verkozen als bestuurslid a.i. Paul stelt zichzelf voor aan de aanwezigen, voor zover zij hem al niet kennen, want hij doet nu al onze ledenadministratie.

8.Verkiezing van een afgevaardigde en een plaatsvervangend afgevaardigde voor de Vertegen-woordigende Vergadering van de KNNV van 13 april 2013.
Finette is op 13 april verhinderd, Paul van Deursen wil wel in haar plaats gaan. Het bestuur verzoekt derhalve de vergadering Lida den Ouden als afgevaardigde voor de VV te verkiezen en Paul van Deursen, penningmeester als plaatsvervangend afgevaardigde. De vergadering gaat onder applaus hiermee akkoord.

9. Verkiezing van een afgevaardigde en een plaatsvervangend afgevaardigde voor de beleidsraad in het najaar van 2013 en het voorjaar van 2014.
Respectievelijk Finette van der Heide en Lida den Ouden worden gekozen.

10. Contributie en afdracht aan het Landelijk Bureau van de KNNV.
De afdracht bedraagt dit jaar voor een gewoon lid € 19,75 en zal in 2014 met €0,50 stijgen. We willen voorstellen de contributie over 2014 niet te verhogen. Uit de zaal komt de suggestie om de contributie licht te verhogen en bij vroege betaling een korting te geven. Een ander stelt dat je dit ook om kunt draaien, door administratiekosten te berekenen bij (te) laat betalen. Het is allemaal wel omslachtig. De conclusie is dat we de contributie niet verhogen en de leden, zoals eerder vanavond ook al geopperd, de mogelijkheid gaan bieden de contributie via een automatische incasso te betalen.

11. Rondvraag
Uit de zaal komt de vraag of het toegangshek zich bij verlaten van het terrein alleen automatisch opent voor auto's? Dat klopt, de detectielus reageert niet op voetgangers of fietsers, het hek moet dan met de sleutel geopend worden.
Nico Schonewille vraagt of het niet mogelijk is om als afdeling de boeken van de KNNV-uitgeverij (determinatietabellen bijvoorbeeld) tegen inkoopsprijs te kopen? De uitgeverij is echter onafhankelijk van de vereniging dus dat zal lastig worden, maar we gaan het vragen.
Riet Vogel vraagt of de werkgroepen tijdig aan haar door willen geven wanneer de voorraden (koffie, thee etc.) opraken. Hiertoe zullen we haar met telefoonnummer vermelden op de binnenzijde van de kaft van Blaadje, onder het kopje Voorraadbeheer. De werkgroepleden kunnen haar dan bellen.

Paul van Deursen meldt dat er een weer geheel geactualiseerde ledenlijst is, deze blijft op DNO liggen ter inzage door de leden. De lijst wordt elk jaar geactualiseerd.

12. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering.

Na de pauze verzorgde Geert Timmermans, in het kader van 'leden voor leden' een interessante en leuke lezing over de ecologische structuur van Amsterdam.

Namens het bestuur
Lida den Ouden
secretaris

vogelexcursie Brettenzone foto Tobias Woldendorp

Verslag nachtegalen-excursie dinsdag 23 april

Tegen 19.30 uur hadden zich op het Orlyplein een stuk of twaalf KNNV-ers en een enkel IVN-er verzameld om onder leiding van Geert Timmermans de Brettenzone in te gaan. Eerlijkheidshalve moet ik schrijven, dat er eigenlijk twee excursieleiders waren, want Evert Pellenkoft, nachtegalenexpert bij uitstek, was ook mee. Samen met all-rounder Geert stond dat garant voor een boeiende avond. Een windstille, niet te koude lenteavond, waarop we langzaam fietsend bij bijzondere biotopen stilstonden om te luisteren naar de stand van zaken in de natuur. Dat de eerste nachtegaal al ver voor de laatste volkstuinencomplexen gehoord werd was natuurlijk een mooie meevaller. Er zouden nog vele volgen. Al eerder hadden we de snor gehoord en ook gezien hoe hij in een dorre rietvegetatie omhoog kroop om zijn kenmerkend geluid uit te stoten. En toen we een klein uur later toch nog een sprinkhaan(riet)zanger mochten waarnemen wist menigeen voor eens en altijd het verschil tussen snor monotoon langgerekt en abrupt einde en sprinkhaanzanger (het geluid van een werphengel, die wordt binnengehaald, met haperingen en een afglijdend toonsterkteverloop). Daar tussenin was het een komen en gaan van kleine karekiet (jaja), rietzanger, zwartkop, rietgors, tjiftjaf, fitis en heggemus. Vlak voor het keerpunt miegelde het ineens van de zang van de blauwborst. Die zullen we ook nooit meer missen.
Bij het sluisje stond Geert nog uitgebreid stil bij de trek van de glasaaltjes. Die helemaal uit de Saragassozee hier naar toe gezwommen waren (we hebben het wel over 5000 kilometer) om hier groot te worden. Met een zaklamp werden meerder vissensoorten aan het oppervlak aangelicht. Snoekbaarzen van een centimeter of zestig, driedoornig stekelbaarsje en zelfs spiering.
Tegen half tien fietsten we terug naar de bewoonde wereld, hoorden nog steeds blauwborst en natuurlijk de nachtegaal, die zijn eer aandeed en nog volop aan te ratelen was, toen andere soorten al met de kop achterwaarts in de rugveren zaten.
Ik denk dat ik mede namens de mede excursiegangers wel een woord van dank aan het adres van Geert en Evert mag achterlaten voor de aangename en leerzame avond.

Tobias Woldendorp

Wolven en Zweedse meisjes kijken

Nu de wisenten alweer enige tijd dartelen op het Kraanvlak in de duinen bij Vogelenzang wordt de tijd dat de natuurlijke vijand van deze Europese bizon naar de lage landen komt. Deze discussie is natuurlijk van alle jaren. Ik kan me herinneren dat een jaar of twintig terug, toen het succes van de Oostvaardersplassen een feit was, er al aan gedacht werd dit grote aaneengesloten natte natuurgebied met de droge Hoge Veluwe door ecoducten te met elkaar verbinden. Een enkele enthousiasteling zag in gedachten toen al wolven in het land lopen. Tussen die vroege jaren negentig en zeg 2010-12 werd er dan ook driftig gespeculeerd over het tijdstip wanneer de eerste wolf, komend uit Duitsland of Polen (de dichtstbijzijnde roedels leven im Lausee) de grens zou oversteken. Voor het eerst sinds 1897.

Een oeverloze discussie over het hoe en waar, omdat ik met eigen ogen de eerste wolf in Nederland gezien heb. Het was 1971 of daaromtrend. De oliecrisis moest nog beginnen. Lady Gaga moest nog geboren worden. Ik groeide op in Hengelo-O-. Laten we het voor het gemak de grensstreek noemen. Mijn wijk, Groot Driene was net verrezen op een akker aan de Oostkant. Daar gaan de velden geleidelijk over in de landgoedbossen, zoals Lonnekermeer en meer oostwaarts, voorbij Oldenzaal, landgoed Boerskotten, een beukenboszone, waar in die tijd, midden jaren zeventig ook de eerste rode wouw in Nederland een broedgeval had. En na Boerskotten zit je in een rijk bosgebied, waar bij Bad Bentheim de oude zeekust uit de Jura opduikt en waar op de vruchtbare hellingen van Bentheimer woud en Samernrot zich een biotoop ontvouwt, dat eerder aan Bialowiscz doet denken dan aan Nordrhein Westfalen.

Ik was veertien en puberde. En hoe kon je nou beter puberen in het godvergeten Hengelo dan met een groep jongens als je terugkwam uit school of in het weekend Zweedse meisje te kijken aan de Oldenzaalse straat. Bij het eerste met verkeerslichten uitgeruste Kruispunt aan oostzijde. Zweedse meisjes? Ja, want in die jaren ontbrak in Nederland de aansluiting met het Duitse Autobaan netwerk. Tussen grofweg Cloppenburg en Almelo was er een gewone tweebaansweg, waarover alle vrachtverkeer uit Rusland, Polen en Scandinavië zich een weg moest persen, maar waar in de zomervakantie ook een schat aan Volvo' s en Saab' s met blonde Zweedse en Noorse meisjes het land aandeed. Bij de stoplichten keken we verlekkerd naar de verpakte schatten en zwaaiden wat.

Als we geen Zweedse meisjes keken gingen we in groepjes naar school. We ver

zamelden ons in het voorjaar op de hoek Staringstraat/Reviusstraat en daar zagen we op een door de weekse dag in alle vroegte een schuwe herdershond wegdook, die bij de vuilnisbakken had zitten schooien. Het beest liet zich niet benaderen en liep met de staart tussen de benen weg als we ook maar even zijn kant op dreigden te komen. Dan hield hij zich schuil in en om het gemeenteplantsoen. Dat hield zo enige weken aan en de herdershond had het kennelijk naar zijn zin. Toch is er iemand geweest (en dat is ongetwijfeld mijn moeder geweest), die na een week of twee de dierenarts heeft gebeld, die iets verderop ""aan de beek " in het buitengebied zat. Die heeft de hond toen gevangen, waarop enige dagen later er een artikel verscheen in wat toen nog Het Hengelosch Dagblad heette (tegenwoordig Tubantia), waarin melding werd gemaakt dat de herdershond van Driene een heuse wolf was. Een wolf, die sterk vermagerd slenterend vanuit de -toen nog- DDR naar het oosten van Nederland was gezworven. Spannend was het bericht natuurlijk wel, maar ik geloof niet dat we daardoor achteraf ineens bang waren.

Jaren later, ik heb het dan over de zomer van 2006 heb ik op vergelijkbare zo'n zwerfwolf gezien in Albanië. In een gebied in een lagune aan aan zee, dat te omschrijven valt als verstedelijkt platteland, tegen een militaire basis aan bij het stadje Orikumi aan de voet van het Karaburun schiereiland. Het was stervens heet en de wolf slenterde met ons mee op onze dagtocht in de omgeving. De wolf zorgde ervoor dat hij op telkens ruime afstand van ons bleek, zeker 100 meter, maar hij volgde ons wel. Als wij stilstonden ging hij even liggen uitrusten in een droge greppel, in de schaduw van tamarindes. Dat spel ging zo een halve dag door . De Twentse wolf dook in mijn herinnering op en ik wist echt zeker dat het toen ook een wolf geweest is.

En zo gek was de Twentse waarneming ook helemaal niet. Naast het eerder beschreven uitstekende biotoop van uitgestrekte bossen, met de eerste bergen van Duitsland, uitlopers van het Teutoburger Woud, afgewisseld met hoogveengebieden (zoals het Gildeshauserven) heeft het gebied ook logische looplijnen van oost naar west. Oude handelsroutes, waar de Marskramers en Kiepnkerls langs liepen om hun (textiel)waar grensoverschrijdend aan de man te brengen. Juist in die tijd was er een toenemende lobby om eindelijk de uiterst knullige verbinding Amsterdam-Hengelo- Osnabrück als autosnelweg uit te voeren. Want zo bij Osnabrück was de verbinding met achterland Scandinavië (via Hamburg) enerzijds en anderzijds met achterland Polen en Rusland (via Berlijn).

Ik herinner me nog goed dat schrijven en natuurliefhebber Jan Wolkers uit een helikopter hing om een pleidooi te houden om het Lonnekermeer, mijn vogeluitje bij uitstek, te sparen en de wel erg rigoreus ogende zogenaamde Kardinaalsmuts, een megalomaan ogend knooppunt te dwarsbomen. De soepele verbinding met Osnabrück en achterland is er gekomen, maar minder verwoestend dan destijds beoogd. Het Lonnekermeer is gespaard en de Zweedse bonbons verpakt in hun Volvo's en Saab 's laten Hengelo nu links liggen.
Maar het moet gezegd: door de rechtstreekse verbinding tussen Hengelo met Duitsland, Polen en Rusland hebben de wolven nu een uitmuntende infrastructuur, die hen geleid naar nieuwe paradijzen.

Tobias Woldendorp

de wolf, foto Peter Luckel, bron: flickr.com

Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e en 3e kwartaal 2013

LET OP:
De **KNNV-lezingen** en **vergaderingen** vinden plaats in de kantine van de **Groenvoorziening** van **Gedenkpark** (begraafplaats) **De Nieuwe Ooster** (DNO), Ingang Rozenburglaan 5, 1097 GA Amsterdam (dus geen Kruislaan!)
Vanaf de ingang Rozenlaan (achter het hek kan worden geparkeerd) is het ca. 5 minuten lopen naar de kantine.
Vanaf halte Kruislaan/Middenweg tram 9 en bus 15 is het 10-15 minuten lopen.
Vanaf halte Zaaiersweg bus 41 is het 5-7 minuten lopen
Wij mogen 's avonds van ca. 19.30 uur tot 22.30 uur van deze ruimte gebruik maken voor lezingen en vergaderingen. **Tussen 19.30 en 20.00 uur is het hek geopend, tenzij anders bij de beschrijving van de lezingen is aangegeven. Om 20.00 uur wordt het toegangshek van DNO gesloten!**

Openbaar vervoer: dienstregelingen veranderen per seizoen! Ga tijdig van huis, er kan 10 minuten verschil in de vertrektijd zitten. In het weekend verandert het nummer van de bus hier en daar, kijk even op de bushalte hoe het in elkaar zit. Bij twijfel: bel het openbaar vervoer (0900 9292, € 0.70 per minuut), internet: www.9292ov.nl
Alle excursies, lezingen, cursussen, verslagen, foto's en de waarnemingen staan ook op de website van de afdeling, internet: www.knnv.nl/amsterdam
Afkortingen opstappunten:
AS Amstelstation, **CS** is Amsterdam-Centraal Station, **DD** is station Duivendrecht, **SD** is Amsterdam-Sloterdijk, **WTC** is station WTC, parkeerterrein ABN/AMRO.
Hoe bent u verzekerd?
Van verschillende zijden is ons gevraagd of je tijdens een KNNV-activiteit, zoals een excursie, verzekerd bent. Wij hebben dat nagevraagd bij het hoofdbestuur. Daarop kregen wij een uitgebreid antwoord. De essentie zullen we hieronder weergeven.
Landelijk heeft de KNNV een WA-verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) afgesloten. Deze geldt alleen voor KNNV-leden tijdens KNNV-activiteiten. Donateurs en introducés zijn dus niet verzekerd. Ook de reis van huis naar de KNNV-activiteit en terug is niet verzekerd. Het is dus van belang zelf voor een goede WA- verzekering te zorgen. De KNNV-verzekering is vooral een vangnet, voor als de eigen verzekering ontbreekt, of niet toereikend is.
Klaas Kaag, KNNV afd. Den Helder, overgenomen uit Op de Kop 2005, nr. 3.

Dinsdag 14 mei 2013 (let op is inmiddels volgeboekt) Boomkikkers inventariseren in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) o.l.v. Edo Goverse en Geert Timmermans. De excursie is een initiatief van KNNV Amsterdam, RAVON Noord-Holland en Landschap Noord-Holland.
In verband met de maximale groepsgrootte (20 personen) is het aanmelden bij de excursieleiders voor deelname aan deze excursie verplicht. Voor de toegang tot de AWD wordt een toegangsprijs van €1,50 gevraagd en ook het parkeren is niet gratis.

We verzamelen om 21.00 uur op de parkeerplaats Pannenland van de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD), adres: Vogelenzangseduinweg 1, Vogelenzang Vandaar is het circa tien minuten wandelen naar de boomkikkerpoelen. De excursie duurt tot maximaal 23.00 uur.

De geschiedenis van de boomkikkers in de AWD is onbekend maar met zekerheid is echter te zeggen dat het hier om 'illegale' uitzettingen gaat. Sinds 2003 worden er in de AWD met regelmaat boomkikkers gehoord en gezien. De boomkikker is in zes kilometerhokken waargenomen. Naast het geluid van de boomkikker is er ook kans op de roep van de rugstreeppad en de nachtegaal en zijn waarnemingen van gewone pad, bruine kikker, groene kikker en kleine watersalamander niet ongewoon.
Geert Timmermans (06-41821601) & Edo Goverse (06-41949582)

Zaterdag 8 juni 2013 Zegen op Zee o.l.v. Kees Dekker, Edo Goverse & Geert Timmermans.
De excursie is een initiatief van KNNV Amsterdam, RAVON Noord-Holland en Landschap Noord-Holland. De Werkgroep Vissen Amfibieën en Reptielen Noord-Holland wil op zaterdag 8 juni kennis maken met zeevissen.
Met behulp van een zegen proberen we zeevissen te vangen en nader te bekijken. We zullen vanaf het Kennemerstrand ons geluk beproeven. Geen garantie op succes, maar spannend is het wel! Mocht je een waadpak hebben, neem die maar mee.
We verzamelen om 13.00 uur bij de IJmuider Reddingsbrigade op de parkeerplaats Kennemerstrand in IJmuiden. Zie ook:
http://maps.google.nl/maps?q=ijmuiden&hl=nl&ll=52.45597,4.561574&spn=0.001729,0.004388&sll=52.212992,5.27937&sspn=3.561034,8.986816&t=h&hnear=IJmuiden,+Velsen,+Noord-Holland&z=18)

Zaterdag 8 juni 2013 Busexcursie naar het Fochteloërveen en Drentse Beekdalen o.l.v. Jan Timmer.
Het Fochteloërveen is een van de best bewaarde hoogvenen van West-Europa. In 1938 kocht Natuurmonumenten een eerste 200 hectare op en breidde dit langzamerhand uit tot de huidige 2500 hectare.
Het gebied is natuurlijk bekend vanwege zijn broedende kraanvogels. Een derde van de Nederlandse paapjes broedt er. Verder komen er zeldzame vogels als grauwe klauwier en slangenarend voor. Daarnaast vinden we er alle Nederlandse slangensoorten en een zeldzame vlinder als het veenhooibeestje.
Nadat we het Fochteloërveen bezocht hebben vertrekken we voor een wandeling door het stroomdallandschap van de Aa. Dit is een van de laatste gave stroomdallandschappen van ons land.
Botanisch is het gebied interessant onder meer vanwege de beek- en rivier begeleidende soorten. Zeldzame planten zoals zwarte rapunzel komen er voor. In de aan het dal grenzende bossen en houtwallen, vinden we planten als bosanemoon, grootbloemmuur en tweestijlige Meidoorn.
De rivieren en beken in het stroomgebied van de Drentse Aa zijn rijk aan vissen, met onder meer bermpje, kleine modderkruiper, serpeling, rivierdonderpad, winde en rivierprik.
Programma (tijden zijn een indicatie)
10.30 uur koffie ergens op een mooi punt
11.00 uur aankomst Fochteloërveen
13.30 uur aankomst Drentse Aa
16.30 uur pannenkoeken
20.00 uur thuis
Opstappen en vertrek (deze tijden zijn precies !)
7.45 uur station Amsterdam Zuid/WTC, op de Strawinskylaan waar de stadsbussen staan/stoppen.
8.00 uur bij station Sloterdijk, Hanedastraat 2, tegenover Crystal Tower. Zorg dat u er op tijd bent. (in een noodgeval kunt u bellen 06-10893577).
De kosten zijn 30 euro en voor niet-leden 35 euro, tevoren over te maken op ING 3506096 ten name van KNNV onder vermelding van busexcursie 8-6-2013.

Aanmelden bij Lida den Ouden, 020-6412761 en per mail secretaris@amsterdam.knnv.nl. Geef bij uw aanmelding ook even de opstapplaats aan.
Woensdag 12 juni 2013.
Wandelexcursie door de P.W.N.-duinen in Castricum o.l.v. Ria Simon.
Een afwisselend gebied met o.a. orchideeën, ratelaar, bremrapen.

Hele-dag-excursie, neemt u dus een lunchpakket en ook een kijker mee.
Toegangskaart is verplicht en ter plekke te verkrijgen bij een automaat.
Vertrek trein richting Alkmaar: Amsterdam-CS 9.26 uur, -SD 9.32 uur. Uitstappen station Castricum en op het perron verzamelen.

Vrijdagavond 14 juni 2013 en zaterdag 15 juni 2013 De 15e algemene inventarisatiedag Fort bij Abcoude o.l.v. Geert Timmermans.
Op zaterdag 15 juni gaan we voor de vijftiende keer een gebied in de regio van Amsterdam inventariseren op flora en fauna. Dit maal is de keus gevallen op Fort bij Abcoude. Het Fort bij Abcoude is een fort van de Stelling van Amsterdam.
De inventarisatie start zaterdag om 10.00 uur en staat open voor alle leden. Aan de verschillende werkgroepen zal expertise en medewerking gevraagd worden. Ook de Vogelwerkgroep Amsterdam wordt uitgenodigd om aan de inventarisatie deel te nemen.
Het fort valt in km-hok 127-475. In het verleden is het fort ook op flora en fauna geïnventariseerd (zie Berg, A., A., (red.) 2004. Het fort Abcoude in de stelling voor natuurbehoud van flora en fauna uit de jaren 1996-2003. Maar er is nog veel nieuws te ontdekken op het gebied van vogels, vissen en zoogdieren. Leuke soorten die zijn gezien zijn: dertien soorten vissen (o.a. bittervoorn, vetje, kleine modderkruiper), zeven soorten vleermuizen (o.a. overwinterende baard-, water-, grootoor-, ruige dwerg- en een flinke groep dwergvleermuizen), bunzing, ijsvogel, blauwe reiger, bos- en ransuil, sperwer, diverse struweelvogelsoorten (zoals nachtegaal, spotvogel, grasmus, koekoek etc.
Van paddenstoelen en (korst)mossen is weinig bekend dus dat wordt een uitdaging!
Brood en drinken meenemen. Het terrein kan nat en vochtig zijn!
EXTRA: voor de liefhebber wordt er op vrijdagavond 14 juni, start 21.30 uur een vleermuis- en nachtvlinderinventarisatie gehouden. Ook worden er een vijftien life-traps en drie cameravallen geplaatst. Voor deelname aan deze avond neem contact op met Geert Timmermans 06-41821601 of harmat4@xs4all.nl
Hoe er te komen
We verzamelen zaterdag 15 juni om 10.00 uur bij Fort bij Abcoude. Voor de vrijdagavond 14 juni is een aanmelding verplicht (06-41821601 of harmat4@xs4all.nl). Het fort is met het openbaarvervoer is als volgt te bereiken.
Met de trein; stap uit op treinstation Abcoude, je wandelt in circa 20 minuten naar het fort. Volg Spoorlaan in zuidelijke richting (gaat later over in Bijdorplaan) door het centrum van Abcoude. Aan het einde rechts Kerkstraat in. Ga de brug over de Angstel en sla daarna linksaf. De ingang van Fort bij Abcoude vind je na 300 meter links.

Met de bus; bus 120 (naar Utrecht CS) vanaf station Bijlmer. Vertrektijden, vrijdag 19.55 uur elk uur tot 23.55 uur (=laatste), zaterdag elk uur om .56 uur. De bus rijdt door Abcoude langs het Fort bij Abcoude, uitstappen halte Jacob van Gaaspbeeklaan.

Vrijdag 21 juni 2013 Oud typisch Hollands landschap - Roeiexcursie Botshol o.l.v. Jan Simons.

Vorig jaar zijn we vroeger in het jaar naar Botshol geweest. Het beviel erg goed want deze tijd van het jaar bloeit de moerasflora volop, terwijl ook vogels nog ruim aanwezig zijn - er was dus veel te zien. Reden waarom we het dit jaar weer doen. Allerlei stadia van onze laagveenmoerasflora zijn aanwezig, van (onder)waterplanten tot en met oud moerasbos. Ze vormen samen een bijzonder sfeervol 'oud' landschap dat zo geliefd was bij de schilders van de Haagse School. Hierin willen we al roeiend rondkijken.

De bijzondere galigaanzomen zijn uniek, langs de oevers van rietlanden kunnen we allerlei moeras- en oeverplanten zien als melkeppe, grote en kleine watereppe, pluimzegge. De veenmosrietlandjes zijn de groeiplaatsen van zonnedauw, rietorchis, moeras- en grote wederik, nachtorchis, blauwe knoop, moeraslathyrus, gevleugeld hertshooi en meer. Velden met waterlelies, waartussen bronmosdekens, groot nimfkruid en krabbescheer geven ons hier en daar het gevoel in de tropen te roeien. Het oude elzenbos met zijn mooie stekel- en wijfjesvarens en hopbegroeiingen is daarin ons oerwoud. In het open water hopen we weer allerlei kranswiersoorten te zien, planten die Botshol een zekere roem hebben gegeven. We hopen natuurlijk ook vogels te zien die hierbij horen : aalscholver, lepelaar (sinds enige tijd is er een kleine kolonie), heilige ibis, krooneend.

We verzamelen met de fiets om 10.00 uur te Ouderkerk, bij de brug over de Amstel (kruising Amsteldijk-Noord/Burg. Stramanweg). Jan fietst samen met de fietsgroep naar Botshol (ongeveer ½ uur). Autorijders rijden rechtstreeks naar Botshol (gehucht Waver), naar boer Verweij waar we de boten huren. De handigste route (zonder tom-tom) is over de A2 richting Utrecht (afslag Vinkeveen, provinciale weg volgen voorbij Vinkeveen tot afslag Waverveen), ga daar rechtsaf de polder Groot-Mijdrecht in en rij de rechte polderweg af tot de weg naar boven gaat en neem voor de ophaalbrug over de Waver de afslag naar rechts en rij tot Verweij in gehucht Waver, nr 14. Er kan op het erf geparkeerd worden.

I.v.m. reservering roeiboten is opgave van tevoren bij Jan Simons nodig: email jan.simons@gmx.com / tel. 020-6431405

Zaterdag 22 juni 2013 Orchideeën met dodemansvingers aan het strand, excursie naar het Kennemerstrand en Kennemermeer IJmuiden o.l.v. Hein Koningen.

Als een vorm van compensatie voor de aanleg van de jachthaven met uitgebreide hotel- en winkel/recreatievoorzieningen aan de zuidzijde van de Zuidpier te IJmuiden werd juist ten zuiden hiervan met behulp van natuurtechnische milieubouw een soort kustmeer (lagune) aangelegd. Inmiddels heeft Moeder Natuur daar allerlei natuurlijks aan toegevoegd en er een fantastisch natuurgebied van gemaakt ! Er is een heel jong kustlandschap met duinen, natte duinvalleien en actieve duinvorming ontstaan met een volkomen natuurlijk karakter.

Op veel plekken zijn inmiddels grote struwelen van duindoorn en kruipwilg ontstaan. Om te voorkomen dat allerlei botanisch interessante open plekken ook onder het hout zouden lopen of sterk verruigen is men gaan maaien. Dit heeft gunstige voorwaarden geschapen voor allerlei plantensoorten om zich te handhaven of om te verschijnen.

Inmiddels groeien er een verscheidene orchideeënsoorten (riet-, breedbladige-, vleeskleurige-, moeraswespen- en bijenorchis) en allerlei andere fijnproevers als herfstbitterling, kriel- en gewone parnassia, echt en strandduizendguldenkruid, waterpunge. En nog meer. Dodemansvingers heeft er inmiddels haar noordelijkste groeiplaats van ons land.

Aan de zeezijde van het gebied is actieve duinvorming te zien waardoor de kustlijn langzaam zee in schuift.

We verzamelen op busstation Marnixstraat, Amsterdam tegen 10 uur bij de halte voor bus 82 naar IJmuiden. Deze vertrekt 10.04 uur naar Seaport IJmuiden. Het is een dagexcursie dus eten, enz. mee.

Zaterdag 6 juli 2013 Embryonale duinen worden Helmduinen, Dagexcursie Texel o.l.v. Jan Simons.

Dit tot traditie geworden jaarlijkse bezoek aan ons dichtst bijgelegen Waddeneiland is altijd weer goed voor verrassende waarnemingen.

Vanaf de afmeerplek van de veerboot lopen we naar de Mokbaai, onderweg op de zilte Petten uitziend waar nog allerlei kustvogels rondscharrelen rond de nestplekken. Misschien kunnen we, voordat we naar links afbuigen, het klinkerrijwielpad naar rechts even op om er te zoeken naar het (daar groeiende) mosbloempje. Vooral bij droog weer kleurt deze kleinste vetplant (1-5 cm !) rood zodat het zich niet zo moeilijk laat vinden.

In het gebied van de Horspolders lopen we door natte valleien en zien uit naar allerlei fijnproevers van onze flora: vleeskleurige en moeraswespenorchis, rond

bladig wintergroen, waterpunge, stijve ogentroost, kleine ratelaar, dwergzegge, teer guichelheil en andere. Ondertussen zien we misschien blauwborst, lepelaar, kiekendief en andere moerasvogels. Maar misschien is het meest unieke wel de grote schaal waarop hier actieve duinvorming is te zien, met stadia van embryonale biestarwegrasduintjes tot volwassen, hoge duinen met helm. Op de Waddeneilanden, langs de Hollandse kust en in de Zeeuwse delta is dit natuurlijke proces van landschapsbouw in ons land te zien. In deze vorm werkelijk uniek in Europa. Het zou heel mooi zijn als het deze dag stormde en we dit natuurproces eens aan den lijve konden ondervinden ! Mocht dit toch niet zo zijn dan is dit grootse landschap even goed weer een belevenis.
Het is een volle dagexcursie, dus brood enz. mee. We gaan ervan uit dat we de boot van 17 of 18 uur terug nemen.
Trein A'dam CS ca. 7.42 u, ri Den Helder – aankomst aldaar 8.56 uur. Dan bus 33 van 9.12 naar de Veerhaven. Hier de boot van 9.30 uur.

Zaterdag 10 augustus 2013 Glooiend Gooi – Fietsexcursie geologie en Gooise stuwwallen o.l.v. Arend Wakker naar het landschap, geologie en geschiedenis van het Gooi.
We verzamelen 10.00 uur aan de voorzijde van NS-station Hilversum – dit is het startpunt van de excursie. Hier is tevens de mogelijkheid een NS OV-fiets te huren (gekoppeld aan NS-abonnement; trouwens per abonnement kunnen twee fietsen worden gehuurd). Men kan uiteraard met eigen fiets deelnemen.

Geologische excursies hebben we niet vaak, daarom doen we het dit jaar nogmaals. Naar een geologisch gebied bij uitstek even ten zuid-oosten van Amsterdam. We gaan fietsen over de Gooise stuwwallen en besteden veel aandacht aan de geologie van het gebied.
De Gooise stuwwal kan als de meest noordelijk gelegen uitloper van de Utrechtse Heuvelrug worden omschreven. Het landschap op en langs de Gooise stuwwal wordt gekenmerkt door droge zandgebieden, delen met nat veen en kleigebieden. De hoger gelegen delen zijn voornamelijk droog en grofzandig. Het landschap hier wordt gekenmerkt door eiken- en beukenbossen, schraal grasland en droge heidevelden met nog enkele kleine stuifzanden. Bij de Tafelberg op de Tafelbergheide bereikt de stuwwal met 36,4 meter het hoogste punt.
De langgerekte stuwwal is ontstaan in de voorlaatste ijstijd, Saalien (ca. 180.000 tot 130.000 jaar geleden). Na de laatste ijstijd, Weichselien (ca. 100.000 tot 10.000 jaar geleden) ontwikkelde zich tussen de stuwwallen en de duinenrij een moerasgebied, waarin veenvorming plaatsvond. De Utrechtse heuvelrug vormt

nog steeds de oostelijke begrenzing van het Vechtplassengebied en nog altijd stroomt er schoon kwelwater vanaf de hoge zandgronden naar de lager gelegen veengronden.
Het is een hele dag excursie, dus eten, enz. mee.

Vrijdag 16 augustus 2013 Dagexcursie naar het duingebied rond Schoorl o.l.v. Ria Simon.
We gaan wandelen door de heidevelden en het bos richting Groet.
Hopelijk staat de heide in bloei en zien we ook de dennenorchis die op enkele plaatsen in dit kalkarme duin voorkomt.
Lunchpakket, drinken en kijker meenemen. Het is een flinke tocht en geen rondwandeling.
Vertrek: trein CS 9.12 uur, SD 9.18 uur. Uitstappen: station Alkmaar en verzamelen op het perron om 9.48 uur. We stappen om 9.58 uur over op bus 151 (richting Julianadorp) en stappen uit bij halte Idenslaan in Schoorl.

Zaterdag 5 oktober 2013 Lezing: 'Algen in Zuid-west Nederland, toenemende diversiteit of floravervalsing?' door Dr. Herre Stegenga Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur
Bij de lezing: Zeewieren komen met name voor op vast substraat, dus zijn ze voor Nederland vooral gebonden aan kunstmatige structuren. Door de Deltawerken zijn de omstandigheden gewijzigd en vooral in de Oosterschelde verbeterd. Dit laatste heeft te maken met het zo veel mogelijk weren van zoetwaterinflux. Het gevolg is het gestadig toenemen van het aantal soorten, sinds het verschijnen van een flora in 1983 bedraagt dit al zo'n vijftig soorten. Een belangrijk deel daarvan bestaat uit exoten, soorten die hier zonder bemoeienis van de mens niet zouden kunnen komen. Ze kunnen binnen enkele jaren zeer abundant (overvloedig) worden. De origine van veel soorten is het Verre Oosten (Japan, China, Korea) – deze specifieke voorkeur heeft waarschijnlijk te maken met vergelijkbare temperatuuromstandigheden (relatief hoge maxima en lage minima). Gevolg is dat vooral rond de laagwaterlijn de flora een exotisch uiterlijk krijgt.
Zie ook bezoek aan zeewierencollectie Nationaal Herbarium, Leiden vrijdagmiddag 11 oktober a.s. (hieronder).

Vrijdag 11 oktober 2013 Zeewieren-excursie in het droge.
We bezoeken het Nationaal Herbarium te Leiden waar we 13.30 uur worden ontvangen door de zeewierenkenners Dr. Herre Stegenga en Dr. Willem Prud'homme van Reine. Excursie-coördinator is Hein Koningen.

We verzamelen om 13.00 uur in de hal (voorzijde) van het Centraal Station Leiden en lopen vandaar gezamenlijk naar het Nationaal Herbarium. Dit is gevestigd in het van Steenisgebouw (Einsteinweg 2), ruim een kwartier lopen van het station. Per persoon wordt een deelname van € 10,-- gevraagd, af te rekenen bij de excursie-coördinator voordat we onze wandeling beginnen.

Het bezoek aan de zeewierencollectie en bibliotheek van het Nationaal Herbarium is een vervolg op de lezing van 5 oktober jl.
Dr. Herre Stegenga en Dr. Willem Prud'homme van Reine ontvangen ons en zullen een demonstratieve show geven met herbariumexemplaren van zeewieren uit de nationale collecties. Mogelijk kunnen ze ons ook belangrijke platenwerken op zeewierengebied uit de bibliotheek tonen.

Men wordt wel geacht om bij bezoek aan de collecties en bibliotheek bagage en overbodige kleding achter te laten.

Kievitsbloem, foto T. Valk, bron: flickr.com

Paddenstoelenexcursies 2013 o.l.v. Christiane Baethcke

Let op: alle paddenstoelenexcursies zijn **OPBEL Excursies**. Dat wil dat zeggen, dat deelnemers de excursieleider de avond voor de excursiedatum tussen 18.00 en 20.00 uur moeten bellen om zich aan te melden **(tel. 06-13580780)**. Onder slechte omstandigheden (droogte of zeer slecht weer) kan de excursieleider besluiten om de excursie niet te laten plaatsvinden of naar een ander gebied te verplaatsen.

Zaterdag 12 oktober 2013 Volkstuincomplex Rust en Vreugd, Paterslaan 10, 1023 NX - Amsterdam.
Hier zijn eerder veel soorten paddenstoelen gevonden.
Verzamelen: 11.00 bij de ingang van het volkstuin complex. Duur: al na gelang het aantal waarnemingen/vondsten 2 á 3 uur. Stadsbus 33 vertrekt bij het Centraal Station Oost, uitstappen bushalte Volendammerweg. Parkeren is gratis.

Zaterdag 19 oktober 2013 De Nieuwe Ooster begraafplaats, Amsterdam, Kruislaan 126.
In 2012 ging de paddenstoelenexcursie op de Nieuwe Ooster niet door omdat de paddenstoelen verstek lieten gaan. Wij doen dit jaar opnieuw een poging.
Verzamelen: 11.00 Parkeerplaats op de begraafplaats ingang Rozenburglaan..
Duur: afhankelijk van het aantal waarnemingen/vondsten 2 á 3 uur. Tram 9 vertrekt bij het Centraal Station Oost, uitstappen halte Kruislaan. De tram gaat om de 10 minuten. Parkeren is er gratis.

Zaterdag 26 oktober 2013 Amsterdamse Bos, tussen Roeibaan en Heuvel.
Verzamelen :11.00 Parkeerplaats Dachaumonument. Duur: afhankelijk van het aantal waarnemingen/vondsten 2 á 3 uur. Buslijnen 170 en 172 van Connexxion vanaf het Amsterdam CS. Uitstappen Van Nijenrodeweg (bezoekerscentrum). Parkeren is gratis.

Kapsmorieltje, foto Wim d'Hooge, bron: flickr.com

KNNV, afdeling Amsterdam (opgericht 26 januari 1901)

De afdeling Amsterdam van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is de oudste veldbiologische vereniging van Nederland.

De afdeling Amsterdam (www.knnv.nl/amsterdam) heeft als doelen: natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming en heeft vier werkgroepen op het gebied van planten, paddenstoelen, insecten en vissen, amfibieën en reptielen. Dat wil niet zeggen dat er geen belangstelling is voor zoogdieren, bomen, heesters of beerdiertjes. Sommige leden beschikken over veel, andere over weinig kennis van de natuur. Allen zijn verenigd door hun nieuwsgierigheid en belangstelling voor de natuur.

De afdeling organiseert verschillende activiteiten zoals lezingen, cursussen, inventarisaties, hele- of halve dagexcursies naar 'groene' gebieden in en om Amsterdam en busexcursies naar natuurgebieden in bijvoorbeeld Friesland of Limburg.

Per jaar ontvangen de leden vier keer 'Blaadje', het blad van de afdeling Amsterdam en zesmaal 'Natura', het landelijke KNNV-blad. De afdelingsleden kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de landelijke KNNV (www.knnv.nl) zoals landelijke werkgroepen, mee doen aan natuurreizen en natuurkampen in binnen- en buitenland en hebben korting op de boeken van de KNNV-uitgeverij.

IK MELD MIJ AAN ALS LID VAN DE KNNV, AFDELING AMSTERDAM
lidmaatschap:lid / huisgenoot (doorhalen wat niet van toepassing is)

naam	m/v
geboortedatum	
adres	
postcode & woonplaats	
telefoonnummer	
E-mail	

Voor een lidmaatschap betaalt u €32,50 per jaar. Een Huisgenootlid betaalt €12,50 per jaar. Jeugdlidmaatschap tot 26 jaar : €17,50 per jaar. ING BANK 350 60 96, t.n.v. KNNV-Amsterdam

Het lidmaatschap van de KNNV, afdeling Amsterdam houdt tevens het lidmaatschap in van de landelijke KNNV. U krijgt daardoor mede een abonnement op het blad Natura.
datum ..... handtekening .....

Opsturen aan: Paul van Deursen, Wittenburgerkade 74 1018 LK Amsterdam 020 6855047

U kunt natuurlijk ook lid worden via de website: www.knnv.nl/amsterdam/

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl

AFZENDER
LEDENADMINISTRATIE KNNV-AMSTERDAM
Wittenburgerkade 74
1018 LK AMSTERDAM